

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē
॥ aṣṭādaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭādaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

sītānasūyāsaṃvādō'nasūyayā sītāyai prēmōpahārasya
dānamanasūyayā pṛṣṭayā sītayā tāṃ prati
svīyasvayaṃvaravṛttāntasya varṇanam

sā tvēvamuktā vaidēhī
tvanasūyānasūyayā |
pratipūjya vacō mandaṃ
pravaktumupacakramē || 2.118.1 ||

naitadāścaryamāryāyāṃ
yanmāṃ tvamanubhāśasē |
viditaṃ tu mamāpyētaḥ
yathā nāryāḥ patirguruḥ || 2.118.2 ||

yadyapyēṣa bhavēd bhartā
anāryō vṛttivarjitaḥ |
advaidhamatra vartavyaṃ
tathāpyēṣa mayā bhavēt || 2.118.3 ||

kiṃ punaryō guṇaślāghyaḥ
sānukrōśō jitēndriyaḥ |

sthirānurāgō dharmātmā
mātrvatpitrvatpriyaḥ || 2.118.4 ||

yāṃ vṛttiṃ vartatē rāmaḥ
kausalyāyāṃ mahābalaḥ |
tāmēva nṛpanārīṇā -
manyāsāmapī vartatē || 2.118.5 ||

sakṛd dṛṣṭāsvapī strīṣu
nṛpēṇa nṛpavatsalaḥ |
mātrvad vartatē vīrō
mānamutsrjya dharmavit || 2.118.6 ||

āgacchantyāśca vijanaṃ
vanamēvaṃ bhayāvaham |
samāhitaṃ hi mē śvaśrvā
hṛdayē yat sthiraṃ mama || 2.118.7 ||

pāṇipradānakālē ca
yat purā tvagnisannidhau |
anuśiṣṭaṃ jananyā mē
vākyaṃ tadapī mē dhṛtam || 2.118.8 ||

na viśmṛtaṃ tu mē sarvaṃ
vākyaīḥ svairdharmacāriṇi |
patiśuśrūṣaṇānnāryā -
stapō nānyad vidhīyatē || 2.118.9 ||

sāvitrī patiśuśrūṣāṃ
kṛtvā svargē mahīyatē |

tathāvṛttiśca yātā tvam
 patisūśrūṣayā divam || 2.118.10 ||

variṣṭhā sarvanārīṇā -
 mēṣā ca divi dēvatā |
 rōhiṇī na vinā candram
 muhūrtamapi dṛśyatē || 2.118.11 ||

ēvaṃvidhāśca pravarāḥ
 striyō bhartṛdṛdhavratāḥ |
 dēvalōkē mahīyantē
 puṇyēna svēna karmaṇā || 2.118.12 ||

tatō'nasūyā saṃhrṣṭā
 śrutvōktaṃ sītayā vacaḥ |
 śirasā'ghrāya cōvāca
 maithilīm harṣayantyuta || 2.118.13 ||

niyamairvividhairāptaṃ
 tapō hi mahadasti mē |
 tat saṃśritya balaṃ sītē
 chandayē tvāṃ śucivratē || 2.118.14 ||

upapannaṃ ca yuktaṃ ca
 vacanaṃ tava maithili |
 prītā cāsmycitāṃ sītē
 karavāṇi priyaṃ ca kim || 2.118.15 ||

tasyāstad vacanaṃ śrutvā
 vismitā mandavismayā |

kṛtamityabravīt sītā

tapōbalasamanvitām || 2.118.16 ||

sā tvēvamuktā dharmajñā

tayā prītatarābhavat |

saphalaṃ ca prahaṛṣaṃ tē

hanta sītē karōmyaham || 2.118.17 ||

idaṃ divyaṃ varaṃ mālyaṃ

vastramābharaṇāni ca |

aṅgarāgaṃ ca vaidēhi

mahārhamanulēpanam || 2.118.18 ||

mayā dattamidaṃ sītē

tava gātrāṇi śōbhayēt |

anurūpamasankliṣṭaṃ

nityamēva bhaviṣyati || 2.118.19 ||

aṅgarāgēṇa divyēna

liptāṅgī janakātmajā |

śōbhayiṣyasi bhartāraṃ

yathā śrīrviṣṇumavyayam || 2.118.20 ||

sā vastramaṅgarāgaṃ ca

bhūṣaṇāni srajastathā |

maithilī pratijagrāha

prītidānamanuttamam || 2.118.21 ||

pratigrhya ca tat sītā

prītidānaṃ yaśasvinī |

śliṣṭāñjalipuṭā dhīrā

samupāsta tapōdhanām || 2.118.22 ||

tathā sītāmupāsīnā -

manasūyā dṛḍhavrataḥ |

vacanaṃ praṣṭumārēbhē

kathāṃ kāñcidanupriyām || 2.118.23 ||

svayaṃvarē kila prāptā

tvamanēna yaśasvinā |

rāghavēṇēti mē sītē

kathā śrutimupāgatā || 2.118.24 ||

tāṃ kathāṃ śrōtomicchāmi

vistarēṇa ca maithili |

yathābhūtaṃ ca kārtsnyēna

tanmē tvaṃ vaktumarhasi || 2.118.25 ||

ēvamuktā tu sā sītā

tāpasīṃ dharmacāriṇīm |

śrūyatāmiti cōktvā vai

kathayāmāsa tāṃ kathām || 2.118.26 ||

mithilādhipatirvīrō

janakō nāma dharmavit |

kṣatrankarmaṇyabhiratō

nyāyataḥ śāsti mēdinīm || 2.118.27 ||

tasya lāṅgalahastasya

kṛṣataḥ kṣētramaṇḍalam |

ahaṃ kilōtthitā bhittvā
jagatīṃ nṛpatēḥ sutā || 2.118.28 ||

sa mām dṛṣṭvā narapati -
rmuṣṭivikṣēpatatparaḥ |
pāṃsuguṇṭhitasarvāṅgīṃ
vismitō janakō'bhavat || 2.118.29 ||

anapatyēna ca snēhā -
daṅkamārōpya ca svayam |
mamēyaṃ tanayētyuktvā
snēhō mayi nipātitaḥ || 2.118.30 ||

antarikṣē ca vāguktā
pratimāmānuṣī kila |
ēvamētannarapatē
dharmēṇa tanayā tava || 2.118.31 ||

tataḥ prahr̥ṣṭō dharmātmā
pitā mē mithilādhipaḥ |
avāptō vipulāmṛddhiṃ
māmavāpya narādhipaḥ || 2.118.32 ||

dattā cāsmiṣṭavaddēvyai
jyēṣṭhāyai puṇyakarmaṇē |
tayā sambhāvitā cāsmi
snigdhayā mātṛsauhr̥dāt || 2.118.33 ||

patisaṃyōgasulabhaṃ
vayō dṛṣṭvā tu mē pitā |

cintāmahyagamad dīnō
vittanāśādivādhanaḥ || 2.118.34 ||

sadṛśāccāpakṛṣṭācca
lōkē kanyāpitā janāt |
pradharṣaṇamavāpnōti
śakrēṇāpi samō bhuvi || 2.118.35 ||

tāṃ dharṣaṇāmadūrasthāṃ
sandṛśyātmani pārthivaḥ |
cintārṇavagataḥ pāraṃ
nāsasādāplavō yathā || 2.118.36 ||

ayōnijāṃ hi mām jñātvā
nādhyagacchat sa cintayan |
sadṛśaṃ cābhirūpaṃ ca
mahīpālaḥ patiṃ mama || 2.118.37 ||

tasya buddhiriyam jātā
cintayānasya santatam |
svayaṃvaram tanūjāyāḥ
kariṣyāmīti dharmataḥ || 2.118.38 ||

mahāyajñē tadā tasya
varuṇēna mahātmanā |
dattaṃ dhanurvaram prītyā
tūṇī cākṣayasāyakau || 2.118.39 ||

asañcālyam manuṣyaiśca
yatnēnāpi ca gauravāt |

tanna śaktā namayituṃ
svapnēṣvapi narādhipāḥ || 2.118.40 ||

taddhanuḥ prāpya mē pitrā
vyāhṛtaṃ satyavādinā |
samavāyē narēndrāṇāṃ
pūrvamāmantrya pārthivān || 2.118.41 ||

idaṃ ca dhanurudyamya
sajyaṃ yaḥ kurutē naraḥ |
tasya mē duhitā bhāryā
bhaviṣyati na saṃśayaḥ || 2.118.42 ||

tacca drṣṭvā dhanuḥśrēṣṭhaṃ
gauravād girisannibham |
abhivādya nṛpā jagmu -
raśaktāstasya tōlanē || 2.118.43 ||

sudīrghasya tu kālasya
rāghavō'yaṃ mahādyutiḥ |
viśvāmitrēṇa sahitō
yajñaṃ draṣṭuṃ samāgataḥ || 2.118.44 ||

lakṣmaṇēna saha bhrātrā
rāmaḥ satyaparākramaḥ |
viśvāmitrastu dharmātmā
mama pitrā supūjitaḥ || 2.118.45 ||

prōvāca pitaraṃ tatra
rāghavau rāmalakṣmaṇau |

sutau daśarathasyēmau
 dhanurdarśanakāṅkṣiṇau |
 dhanurdarśaya rāmāya
 rājaputrāya daivikam || 2.118.46 ||

ityuktastēna viprēṇa
 tad dhanuḥ samupānayat |
 tad dhanurdarśayāmāsa
 rājaputrāya daivikam || 2.118.47 ||

nimēṣāntaramātrēṇa
 tadānamya mahābalaḥ |
 jyāṃ samārōpya jhaṭiti
 pūrayāmāsa vīryavān || 2.118.48 ||

tēnāpūrayatā vēgā -
 nmadhyē bhagnaṃ dvidhā dhanuḥ |
 tasya śabdō'bhavad bhīmaḥ
 patitasyāśanēryathā || 2.118.49 ||

tatō'haṃ tatra rāmāya
 pitrā satyābhisandhinā |
 udyatā dātumudyamya
 jalabhājanamuttamam || 2.118.50 ||

dīyamānāṃ na tu tadā
 pratijagrāha rāghavaḥ |
 avijñāya pituśchanda -
 mayōdhyādhipatēḥ prabhōḥ || 2.118.51 ||

tataḥ śvaśuramāmantrya
vṛddhaṃ daśarathaṃ nṛpam |
mama pitrā tvahaṃ dattāṃ
rāmāya viditātmanē || 2.118.52 ||

mama caivānujā sādhvī
ūrmilā śubhadarśanā |
bhāryārthē lakṣmaṇasyāpi
dattā pitrā mama svayam || 2.118.53 ||

ēvaṃ dattāsmi rāmāya
tathā tasmin svayaṃvarē |
anuraktāsmi dharmēṇa
patiṃ vīryavatāṃ varam || 2.118.54 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē aṣṭādaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||